

gemeente eemnes

VOORSTEL COMMISSIE EEMNES

Raadsvoorstel nummer	: 2015/26
BABS nummer	: 6825
Vergadering	: Presidium Eemnes
Vergadering d.d.	: 29 april 2015
Portefeuillehouder	: N.L. Rood (Eemnes)
Vorbereid door	: Hilde Rietdijk Directeur BEL Combinatie 176

Onderwerp	: Quick scan Herijking afvalbeleid gemeente Eemnes
Voorgesteld besluit raad	: 1. de quick scan vast te stellen; 2. het college opdracht te geven een optimale combinatie van model A en B nader uit te werken;

Bijlagen

Voorstel: Voorstel_6825.doc

Bijlage: Besluit raad quick scan afvalbeleid

Bijlage: Oplegger quick scan afvalbeleid

Bijlage: 20141006 01 Rapport BP Eemnes 2014 peiling 3 - Afvalbeleid-1

Bijlage: Quick Scan Afvalbeleid

Waarom ligt het voorstel nu voor?

Op grond van landelijk beleid moet het scheidingspercentage van huishoudelijke afvalstoffen stapsgewijs worden verhoogd van de 60% in 2015 naar 75% in 2020. Het scheidingspercentage in Eemnes ligt momenteel op circa 67%. Om de doelstelling in 2020 te halen is een herijking van het inzamelbeleid noodzakelijk. De gemeente heeft bovendien de ambitie om een hoger scheidingspercentage dan 75% te halen, omdat in een dorp met de bevolkingssamenstelling en woningvoorraad van Eemnes dit kan en ook moet om voldoende bij te dragen aan het gemiddelde landelijke streven. Verhoging van het scheidingspercentage kan met een optimalisatie van de bestaande inzamelingstructuur of door invoering van nieuwe inzamelmethoden. Om de verschillende mogelijkheden globaal inzichtelijk te maken is de Quick Scan Herijking afvalbeleid gemeente Eemnes opgesteld.

Deze Quick Scan is door het college vastgesteld. De belangrijkste conclusies is dat 'omgekeerd inzamelen' (model B) tot hoge scheidingspercentages leidt, tegen aanvaardbare kosten en met een goed serviceniveau. In dit model moet grijs afval worden weggebracht naar een fijnmazig netwerk van ondergrondse containers. Model A (een uitbreiding van het bestaande systeem met een oranje 'kliko' voor plastic, blik en drankkartons) is ook een optie. Naar verwachting wordt hiermee een minder hoge scheiding behaald maar de optie is wel populairder. Aan de Meentweg en Wakkerendijk zijn ondergrondse containers niet mogelijk omdat daar een primaire waterkering ligt. De quickscan wordt tezamen met de uitkomsten van een burgerpanel-enquête, ter bespreking aan uw raad aangeboden. Gevraagd wordt om in te stemmen met het voorstel van het college om een optimale combinatie van model A (Wakkerendijk, Meentweg) en B (rest kern) nader uit te werken.

Waar gaat het voorstel over, wat is de doelstelling en het beoogd effect?

Het doel is het op kostenefficiënte wijze behalen van minimaal de genoemde doelstelling van 75% scheiding van alle huishoudelijke afvalstoffen, waarbij het serviceniveau vergelijkbaar blijft met het huidige. In de Quick Scan worden de verschillende mogelijkheden behandeld:

- Optimaliseren huidige inzamelstructuur (model A)
- "Omgekeerd inzamelen" (model B)
- Diftar (tariefdifferentiatie) (model C)
- Nat versus droog (model D)
- Alles naar ondergrondse containers brengen (model E)

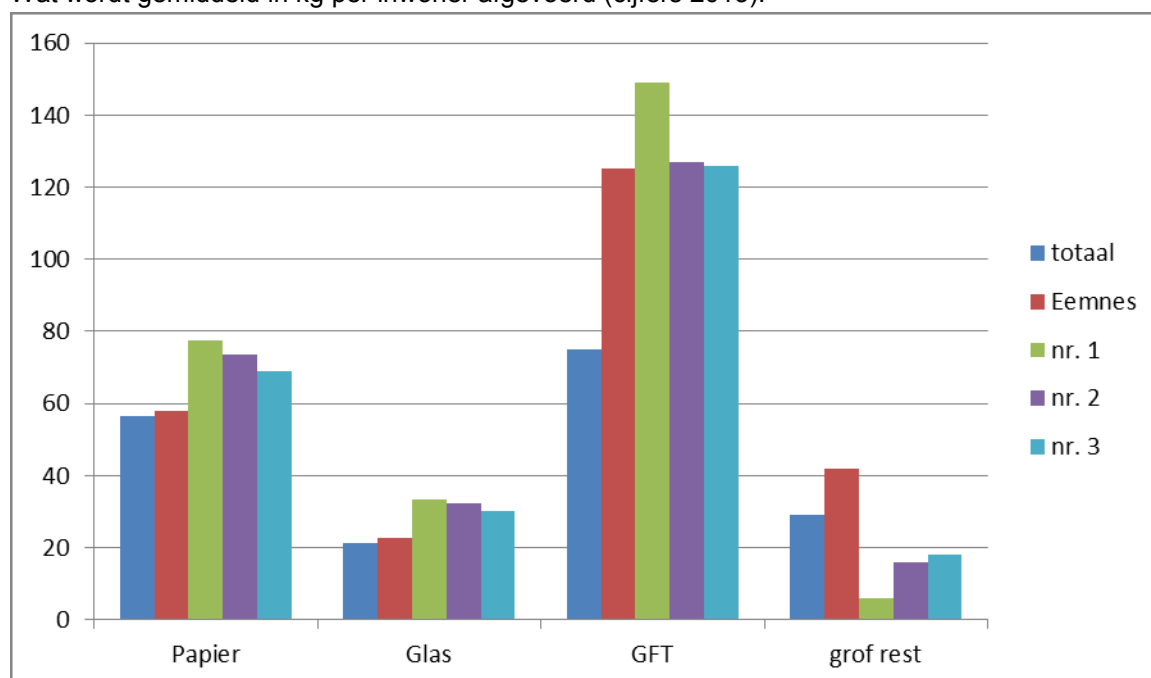
Per methode wordt vervolgens uitgelegd hoe deze werkt, wat (globaal) de kosten zijn en welke scheidingspercentages kunnen worden gehaald. Daarbij worden de uitkomsten van de enquête zoveel mogelijk aangehaald (zie hieronder).

Uit de Quick Scan blijkt dat hoe dichter de scheiding bij het huis plaatsvindt, hoe beter de resultaten zijn. Model A (uitbreiding van het huidige systeem met minicontainers) en vooral model B (Model A met restfractie in ondergrondse container) leiden tot de beste resultaten. Uit vergelijking van deze twee modellen blijkt model A financieel en organisatorisch het meest aantrekkelijk te zijn, maar doordat er in model B een prikkel zit voor effectief scheiden (gescheiden fracties worden opgehaald) stelt het college voor hierop in te zetten. In een deel van de gemeente (bij appartementencomplexen)

is het plaatsen van ondergrondse containers vereist, voor een ander deel van de gemeente (Meentweg-Wakkerendijk en buitengebied) is model A voor de hand liggend. Daarom zal na een principe-uitspraak een optimale combinatie van beide uitgewerkt worden, zodat Eemnes kan aansluiten bij de top-3 van gemeenten in de provincie Utrecht.

Onderstaand is inzichtelijk gemaakt wat die ambitie betekent.

Wat wordt gemiddeld in kg per inwoner afgevoerd (cijfers 2013):

In bovenstaande tabel wordt de score van Eemnes afgezet tegen het totaal (gemiddelde) van de provincie Utrecht en tegen de drie best scorende voor gemeenten. Bij GFT doen we het al best goed, bij de andere drie fracties is er winst te behalen. Bij grof restafval is een lage score goed, bij de drie andere categorieën is juist een hoge score (meer scheiding) goed.

Het rendement hiervan is tweeledig, namelijk betere scheiding betekent hergebruik van schaarse grondstoffen en minder belasting van de aarde. Het betekent ook minder CO2 uitstoot en streven naar scheiding past daarmee in het klimaatbeleid van Eemnes.

Het andere rendement bestaat uit uitgespaarde kosten en (evt.) de vergoeding voor de nieuwe grondstoffen. De rekensom hiervoor is vrij eenvoudig:

Kosten per ton grijs afval:

Ophalen € 40

Verbranden € 63 (incl. afvalbelasting)

De lagere kosten worden teruggegeven aan de inwoners, in de vorm van een lagere aanslag afvalstoffen.

In de begroting voor 2015 is een bedrag van opgenomen om eenmalige kosten (deels) direct te kunnen afboeken. Hierdoor profiteren de inwoners direct van het genoten structurele voordeel, wat de

acceptatie van een minder populair systeem zal vergemakkelijken.

Papier

De kosten van papier dat in het grijs afval terecht komt zijn € 103 per ton, als de misgelopen vergoeding wordt meegerekend. Uit de analyse blijkt dat 10% van het restafval bestaat uit oud papier en/of karton (OPK). In totaal 164,2 ton (18,6 kg per inw.). Willen we richting de top 3 dan zou daarvan 80% alsnog ingezameld moeten worden. Een meer realistische ambitie is 50% ervan alsnog inzamelen. Papierbakken met deksels zijn te overwegen. Zelfs na die investering is een besparing per saldo een besparing van € 9.500 per jaar het resultaat.

Glas

De vergoeding voor glas bedraagt € 50 per ton.

Gemiddeld wordt er in de provincie Utrecht 21,4 kg per inwoner opgehaald. In Eemnes haalden we in 2013 199.475kg op, oftewel 22,6 kg/inwoner. Een score net boven het gemiddelde. De top drie scores gemiddeld 31,9 kg. Bijna 41% meer dus (9,3 kg).

Uit de analyse blijkt dat 5,3% van het restafval bestaat uit glas. In totaal 87,0 ton (9,9 kg per inwoner). Een realistische aanname is dat we op basis van omgekeerd inzamelen minimaal 50% beter moeten kunnen scoren dan nu. Dat stellen we ons dan ook als doel. Dat levert een besparing van € 6.600 op.

Plastic

Bij plastic is relatief de grootste winst te behalen, doordat het systeem nu niet goed genoeg werkt. De vergoeding bedraagt € 881 per ton van Nedvang

Uit de analyse blijkt dat 18% van het restafval bestaat uit kunststof en plastic. In totaal 295,6 ton (33,6 kg per inw.). Een realistische aanname is dat we minimaal 50% beter moeten kunnen scoren. Dat stellen we ons dan ook als doel.

Wat levert dat op?

Als we van de 295,6 ton aan niet ingezameld kunststof en plastic en als we 50% alsnog weten in te zamelen:

Uitgespaarde kosten ophalen € 40 * 147,8 ton	€ 5.912
Uitgespaarde verbranding € 63 * 147,8 ton	€ 9.311
Extra vergoeding €885 * 147,8 ton	€ 130.803

De kosten zijn gering omdat het met een oranje deksel uitrusten van de bestaande grijze bak, slechts € 20,- kost.

GFT

Wat is het rendement?

De vergoeding bedraagt € 0 per ton

Gemiddeld wordt er in de provincie Utrecht 75 kg per inwoner opgehaald. In Eemnes haalden we in 2013 125 kg/inwoner. Een score boven het gemiddelde, namelijk plaats 4. De top drie scoort gemiddeld 134 kg. Maar er is één uitschieter, namelijk Utrechtse Heuvelrug (mogelijk vanwege boslandschap).

Uit de analyse blijkt dat 22% van het restafval bestaat uit GFT. In totaal 361,2 ton (41,1 kg per inw.).

Wat is reëel?

Een realistische aanname is dat we minimaal 50% beter moeten kunnen scoren door het invoeren van omgekeerd inzamelen. Dat stellen we ons dan ook als doel.

Wat levert dat op?

Als we van de 361,2 ton aan niet ingezameld GFT 50% alsnog weten in te zamelen levert dat een besparing van € 18.600 op.

Samenvattend: door het omgekeerd inzamelen van restafval wordt maximaal de scheidingsbereidheid van mensen gestimuleerd. Het levert ook nog een financieel voordeel op door uitgespaarde kosten en soms door een opbrengst. Belangrijk is ook het milieurendement wat we behalen door hergebruik van grondstoffen en minder CO₂-uitstoot bij verbranding.

De eenmalige investering in ca 40 wegbrengstations à € 8.500 in de wijken is jaarlijks ongeveer € 37.500 aan kapitaallasten en er komt wat onderhoud en schoonmaken bij. Ook moeten er nieuwe gebruiksvriendelijke wegbreng-kliks worden aangeschaft, waar ook ouderen gemakkelijk mee kunnen lopen. Daarmee is nog eens een soortgelijke jaarlast aan kapitaallasten gemoeid. Maar per saldo wordt het systeem goedkoper door de betere scheiding.

In november is het burgerpanel van de gemeente door middel van een enquête geconsulteerd over gescheiden inzameling. De meest opvallende uitkomsten:

- Driekwart van de deelnemers is bereid een derde minicontainer te nemen;
- Hoe dichter de scheiding bij huis plaatsvindt, hoe hoger het scheidingsrendement. Nog niet de helft wil restafval naar een op afstand gelegen ondergrondse container brengen.
- Het draagvlak voor Diftar is gering: slechts een kwart wil dit systeem.

Welke interne/externe partijen en burger(platformen) zijn in het voortraject betrokken?

Intern zijn de afdelingen Aanleg en Beheer en Ontwikkeling en Ondersteuning betrokken.

Het Burgerpanel (geconsulteerd middels enquête).

Wat is het vastgestelde wettelijk- en beleidskader?

- Landelijk Afvalbeheerplan 2009-2015 (LAP2)
- Diverse circulaire's van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu

- Wet milieubeheer

Wat is het duurzaamheidsaspect van dit voorstel?

Duurzame en kostenefficiënte verwerking van huishoudelijke afvalstoffen met meer hergebruik van grondstoffen. Daarnaast betekent meer hergebruik minder verbranding en dus een vermindering van de CO2 uitstoot.

Wie zijn belanghebbenden en wat voor gevolgen heeft het voorstel voor hen?

Bewoners Eemnes; mogelijk veranderingen in de inzameling van huishoudelijke afvalstoffen. Mogelijk ook gevolgen voor de hoogte en structuur van de afvalstoffenheffing

Welke relatie heeft dit voorstel met de BEL-gemeenten en de BEL Combinatie?

Geen. Blaricum en Laren zijn verbonden aan de Grondstoffen Afvalstoffen Dienst Gooi & Vechtstreek

Welke financiële middelen zijn met het besluit gemoeid?

Vooralsnog geen. Het principebesluit voor omgekeerd inzamelen zal naar verwachting tot lagere lasten voor de inwoners leiden. Dit model wordt verder uitgewerkt naar hergebruik, financiën, personeel, (bij te stellen) contracten etc. Hiervoor zal een aparte Bestuursopdracht worden opgesteld.

Wat zijn alternatieven voor het voorstel en de consequenties hiervan?

Wanneer er verder geen onderzoek wordt gedaan naar optimalisatie/aanpassing van de inzameling blijft het percentage zo goed als ongewijzigd steken op 65-70%. De in de landelijke richtlijn nagestreefde groei in afvalscheiding tot minimaal 75% wordt dan niet behaald.

Tot nu toe is de richtlijn niet bindend. Wel speelt dezelfde ambitie op dit moment in Europees verband, waar wel voorgesteld is dit in formele wetgeving (richtlijn) te verankeren. Op het moment dat het een verplichting wordt en er door de gemeente geen initiatieven naar een hoger scheidingspercentage zijn gedaan, kan dit betekenen dat een inhaalslag (met bijbehorende kosten) moet worden gemaakt om alsnog te gaan voldoen aan de regelgeving.

Wat zijn de juridische consequenties van het voorstel?

Het betreft nu een inventarisatie. Na keuze en uitwerking van de nieuwe methode zullen de juridische gevolgen hiervan in beeld worden gebracht.

Welke afspraken maken we over uitvoering en realisatie?

Het door de raad gekozen model wordt verder uitgewerkt naar hergebruik, financiën, personeel (bij te stellen) contracten etc. Hiertoe zal een nieuwe bestuursopdracht worden opgesteld. De uiteindelijke uitwerking wordt via college aan de raad ter vaststelling voorgelegd inclusief een implementatieplan en traject.

Welke afspraken maken we over de communicatie en rapportage?

Het burgerpanel zal worden teruggekoppeld over de gemaakte keuze. In een persbericht en op de website zal worden aangegeven welk model voor de inzameling van huishoudelijke afvalstoffen verder zal worden uitgewerkt. Tevens zal over dit onderwerp een projectpagina worden ingericht op de website. In het uit te werken model wordt ook het communicatietraject opgenomen.